

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОПИТУВАННЯ (АНКЕТУВАННЯ) ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Київського національного

університету культури і мистецтв

протокол № 3 від 13.09.2021 р.

Набуває чинності згідно з наказом
від «13» 09 2021 р. № 155/3-0

Президент КНУКіМ

Михайло ПОПЛАВСЬКИЙ

КИЇВ- 2021

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про опитування (анкетування) здобувачів вищої освіти в Київському національному університеті культури і мистецтв (далі - Положення) регламентує форми, зміст, інструменти, порядок організації, проведення, аналіз, представлення та використання результатів опитування здобувачів усіх рівнів вищої освіти, випускників, науково-педагогічних працівників, стейкхолдерів КНУКіМ.

1.2. Положення розроблено у відповідності до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту»; Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості»; Порадника щодо заповнення відомостей самооцінювання освітньої програми (для закладів вищої освіти), затвердженого рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти; Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті культури і мистецтв; Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (внутрішнього забезпечення якості) у Київському національному університеті культури і мистецтв; Кодексу академічної доброчесності КНУКіМ; Статуту Університету та інших нормативно-правових актів Київського національного університету культури і мистецтв.

1.3. Опитування (анкетування) проводиться відповідно до Плану заходів щодо забезпечення функціонування системи управління якістю університету або поза планом (графіком) за ініціативою посадових осіб, органів студентського самоврядування, гарантів ОП, кураторів академічних груп.

1.4. Респондентами опитування (анкетування) є стейкхолдери університету, а саме: здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, випускники, роботодавці/партнери та інші.

1.5. Анкетування здійснюється на добровільній основі і є анонімним.

1.6. Опитування є невід'ємною складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти КНУКіМ.

1.7. Організацію опитування (анкетування), надання консультативної, методичної і технічної допомоги під час його проведення здійснюється відділами ліцензування та акредитації і факультетом дистанційного навчання.

2. ОПИТУВАННЯ: ВИДИ ТА ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ. ЗАСТОСОВУВАННЯ АНКЕТУВАННЯ

Опитування – найпоширеніший у соціології метод збирання первинної вербальної інформації, що ґрунтується на зверненні до окремого індивіда чи групи з питаннями, спрямованими на розкриття змісту досліджуваної проблеми. За допомогою опитування одержують як фактичну інформацію, так і відомості про думки, оцінки й потреби опитуваних. Джерелом інформації є усні чи письмові

висловлювання *респондентів* про стан громадської думки та суспільної свідомості, об'єктивних явищ та процесів не тільки в теперішньому, а й у минулому і майбутньому часі.

Запитання в опитуванні – це висловлювання, розраховане на здобуття інформації (відповіді), яка б давала змогу тлумачити ознаки соціального об'єкта, що вивчається.

Формулювання запитання має враховувати такі загальні вимоги:

- відповідати темі та завданням дослідження;
- вимагати точної й обґрунтованої відповіді і не містити в собі ще запитання;
- урахувати інтелектуальний рівень респондента і бути йому зрозумілим;
- бути нейтральним, не показувати особистого ставлення реципієнта;
- передбачувати всі можливі відповіді, урівноважуючи кількість можливих варіантів «за» і «проти», щоб будь які переваги не вплинули на відповідь респондента.

Кількість запитань має бути мінімально необхідною. Розміщують їх за принципом ускладнення від початку до середини і полегшення від середини до кінця, щоб респондент поступово залучався у розмову з реципієнтом і при цьому не стомлювався.

Існує 5 способів опитування: анкетування, інтерв'ю, соціометрія, експертиза, тести.

Анкетування – це письмове опитування з допомогою анкети. Його найчастіше використовують для збирання інформації про масові соціальні явища. Анкетування може застосовуватися в дослідженні будь-якої соціальної проблеми, якщо для її розв'язання потрібна інформація про явища суспільної та індивідуальної свідомості: потреби, інтереси, мотиви, установки, думки, ціннісні орієнтації окремих індивідів чи соціальних груп, а також про об'єктивні соціальні факти: організацію праці та побуту, освіту і кваліфікацію, матеріальне стимулювання.

Анкета – це впорядкований за змістом і формою набір запитань, кожне з яких логічно зв'язане з тою чи тою гіпотезою. Анкета має визначену структуру і складається, як правило, з трьох частин: вступної, основної і «паспортної».

У вступній частині анкети міститься звернення до респондента, в якому зазначається, хто, з якою метою проводить опитування, де і як використовуватимуться його результати, підкреслюється важливість і значимість особистої участі кожного респондента в дослідженні, наводиться стисла інструкція щодо заповнення анкети, гарантується анонімність відповідей.

В основній частині анкети подаються запитання, розраховані на послідовне розкриття змісту досліджуваної проблеми.

«Паспортна» частина включає запитання, відповіді на які характеризують демографічний і соціальний стан респондента. Наприкінці анкети респонденту пропонують висловити свою думку щодо теми опитування і дякують за участь у

дослідженні.

Інтерв'ю – різновид усного опитування, що ґрунтується на безпосередньому контакті спеціально-вивченого реципієнта з респондентом.

Тест – завдання стандартної форми (вербального характеру чи у вигляді символів, спеціального малюнка тощо), результат виконання якого дозволяє виміряти деякі психофізичні й особистісні характеристики, а також знання, уміння, навички випробовуваного.

Соціометрія – метод дослідження малих груп, організацій за допомогою опису системи міжособистісних відносин їх членів. За Дж. Морено, соціометрія – це набір прикладних методик вивчення структури та динаміки «неформальних» взаємовідносин між індивідами, структури груп і соціальних дистанцій між членами груп щодо їх особистісних уподобань, симпатій.

Експертиза – спеціальне компетентне дослідження будь-якого питання, що потребує спеціальних знань і подання мотивованих висновків.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ АНКЕТУВАННЯ

Метою опитування (анкетування) є визначення думки всіх учасників освітнього процесу щодо якості освітньої діяльності в Університеті та використання отриманої інформації для її удосконалення, а також з метою стимулювання професійного зростання та підвищення кваліфікації науково-педагогічними працівниками, узгодження результатів діяльності Університету з вимогами Міністерства освіти і науки України, врахування інтересів та пропозицій учасників освітнього процесу та інших зацікавлених сторін під час формування цілей та програмних результатів навчання, визначення рівня задоволеності здобувачів вищої освіти освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою.

Опитування (анкетування) є важливою складовою внутрішнього забезпечення якості освітніх програм, яка полягає в отриманні періодичного зворотного зв'язку від усіх учасників освітнього процесу щодо якості освітньої діяльності з метою їхнього залучення до процесу періодичного перегляду та удосконалення якості освітніх програм.

Моніторинг в освіті – це система збирання, обробки, зберігання і розповсюдження інформації про освітню систему або окремі її компоненти, яка орієнтована на інформаційне забезпечення управління, що дозволяє робити висновки про стан об'єкта у будь-який момент часу і дає прогноз розвитку цієї системи.

Моніторинг якості освітнього процесу – це відстеження, діагностика, прогнозування результатів діяльності учасників освітнього процесу. Основним завданням моніторингу є отримання об'єктивної інформації про якість освітнього процесу шляхом проведення як внутрішнього, так і зовнішнього контролю відповідно до завдань державної політики в галузі освіти, під час яких надають

оцінку стану та результатів навчальної діяльності, рівня навчально-методичного, матеріально-технічного та кадрового забезпечення освітнього процесу. Моніторинг може включати опитування різних груп респондентів, тестування, проведення контрольних робіт тощо.

Основними завданнями анкетування є:

- забезпечення гарантів освітніх програм і науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання, інформацією, що сприятиме покращенню якості підготовки фахівців та підвищенню ефективності освітнього процесу;

- отримання надійної та якісної інформації щодо цілей та програмних результатів навчання, якості змісту й форм навчання та викладання за освітніми програмами, академічної доброчесності, а також стосовно інших процесів, що впливають на якість освітньої діяльності (умов навчання та ресурсів, зовнішніх факторів мотивації навчання, соціально-психологічних чинників освітнього процесу тощо);

- визначення ставлення здобувачів вищої освіти до діяльності науково-педагогічних працівників, у тому числі про застосування інноваційних освітніх технологій і методик навчання в їх роботі;

- демонстрація зв'язку між діяльністю науково-педагогічних працівників і результатами цієї діяльності, які проявляються у засвоєнні здобувачами вищої освіти життєво необхідних і професійних компетентностей, рівні їхньої культури, ерудиції, вміння застосовувати теорію на практиці;

- використання анкетування як одного з елементів моніторингу системи контролю за якістю освітнього процесу, проведення незалежного, систематичного опитування всіх учасників освітнього процесу;

- отримання інформації, за допомогою моніторингу об'єктивної, про якість освітнього процесу, виявлення недоліків і проблемних питань освітнього процесу Університету, надання інформації для формування рекомендацій з питань покращення організації освітнього процесу;

- отримання надійної та якісної інформації про рівень задоволення здобувачів вищої освіти методами навчання і якістю викладання, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою;

- аналіз та встановлення наявного рівня якості освітнього процесу учасниками якого є різні суб'єкти освітньої діяльності;

- підготовка аналітичних матеріалів з метою виявлення проблемних питань освітнього процесу в Університеті та формування пропозицій щодо покращення освітнього процесу та освітніх програм;

- забезпечення науково-педагогічних працівників необхідною інформацією, що дозволяє цілеспрямовано вдосконалювати окремі аспекти науково-педагогічної діяльності, покращувати її якість;

- забезпечення керівництва університету інформацією про різні аспекти науково-педагогічної діяльності викладачів;

- отримання об'єктивної та достовірної інформації щодо вимог (задоволення існуючих і виявлення нових вимог) стейкхолдерів університету;
- покращення взаємозв'язків зі стейкхолдерами шляхом розширення їх участі у розробці заходів щодо поліпшення діяльності університету;
- розробка пропозицій щодо покращення якості освітніх процесів університету;
- забезпечення керівництва університету і стейкхолдерів відповідною інформацією за результатами анкетування.

4. ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ АНКЕТУВАННЯ

Вимоги до проведення:

- зацікавити респондента, стимулювати його до відвертих відповідей;
- пояснити, хто проводить дослідження, його цілі, де буде використано результати;
- наголосити на важливості й значущості особистої участі респондента в опитуванні, його відвертості і правдивості;
- гарантувати анонімність опитування.

Основними принципами анкетування:

- анонімність та добровільність;
- системність і регулярність;
- процедурна визначеність;
- інформативність;
- відповідність цілям освітніх програм та Стратегії розвитку КНУКіМ;
- студентоцентричність (усвідомлення, що думка здобувачів є одним з найвагоміших чинників у формуванні рішень щодо покращення якості освіти та освітнього процесу).

5. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ АНКЕТУВАННЯ

Google форма – платформа для збору необхідної інформації за допомогою онлайн опитування у вигляді форми на Google диску. Питання у Google формі формуються в залежності від її мети (оцінювання якості освіти/обговорення будь-якого іншого важливого питання на рівні Університету).

Електронне посилання на анкету з опитуванням публікується на офіційному сайті КНУКіМ/сайті відповідної кафедри. Посилання на анкету поширюється серед здобувачів будь-яким способом, що не суперечить законодавству. Контроль за проведенням опитування здійснюють суб'єкти опитування. Одержані електронні анкети одразу після проведення опитування опрацьовуються особами, які здійснювали опитування. Результати вносяться до відповідної форми і оприлюднюються.

Moodle (модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище) – навчальна платформа (безкоштовна відкрита система управління дистанційним навчанням). Зазначена платформа дозволяє використовувати широкий набір інструментів для освітньої взаємодії науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти та адміністрації закладу вищої освіти. Зокрема надає можливість здійснення тестування та опитування здобувачів вищої освіти з використанням запитань закритого (множинний вибір правильної відповіді та співставлення) і відкритого типу. Крім того, система має широкий спектр інструментів моніторингу діяльності здобувачів вищої освіти.

Експрес-опитування в онлайн режимі – метод збору необхідної інформації про досліджуваний об'єкт за допомогою швидкого онлайн опитування на каналі в соціальній мережі Telegram, сторінках в соціальних мережах Facebook, Instagram. Експрес-опитування включає в себе одне або кілька питань з короткою відповіддю. Питання в експрес-опитуванні формуються у залежності від його мети (оцінювання якості освіти/обговорення будь-якого іншого важливого питання на рівні Університету/окремого структурного підрозділу). Кожен здобувач отримує одне або кілька питань в онлайн форматі з кількома варіантами відповідей. Контроль за проведенням опитування здійснюють суб'єкти опитування. Одержані відповіді одразу після проведення опитування опрацьовуються особами, які здійснювали опитування. Результати експрес-опитування не можна використовувати як кінцевий результат.

Письмове опитування проводиться за рішенням керівництва університету. Це метод збору необхідної інформації про досліджуваний об'єкт під час анкетування чи інтерв'ювання. Опитування полягає у поставленні здобувачам спеціальних запитань, відповіді на які дозволяють суб'єкту опитування отримати необхідні відомості залежно від завдань дослідження. Письмові опитування проводяться за допомогою анкет. Анкета – це структурно організований набір запитань, кожне з яких логічно пов'язане з основною метою дослідження, отримання інформації відбувається шляхом опитування респондентів. Питання в анкеті формуються в залежності від її мети.

Опитування проводиться відповідно до затвердженого Плану заходів.

6. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ АНКЕТУВАННЯ

Опитування є анонімним і вибіркоvim. Учасниками опитування є здобувачі вищої освіти денної форми навчання всіх факультетів і кафедр університету. В оцінюванні окремих компонентів освітнього процесу можуть бути персоналізовані групи респондентів (роботодавці, випускники).

Опитування проводиться відповідно до затвердженого Плану заходів (графіку проведення анкетування). Аналітична звітність за підсумками проведеного опитування за групами респондентів розміщується на офіційному сайті.

План заходів за групами учасників освітнього процесу із зазначенням відповідальних осіб за його проведення формується щорічно і схвалюється Першим проректором і проректором з навчально-виховної роботи. Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу та рівня викладання проводиться щорічно відповідно до Плану під час заліково-екзаменаційної сесії. Опитування щодо якості викладання освітніх компонент проводиться посеместрово відповідальними особами, призначеними із числа науково-педагогічних працівників кафедри, деканату, представників студентського самоврядування. Опитування роботодавців і випускників проводиться щорічно, під час проведення відповідних заходів Університету.

Перед проведенням анкетування відповідальний за організацію його проведення повинен:

- коротко пояснити респондентам мету і завдання опитування;
- підкреслити значення анкетування для підвищення рівня якості освіти в

Університеті;

- звернути особливу увагу на анонімність анкетування і на ту обставину, що результати анкетування будуть використані тільки в узагальненому вигляді.

Питання анкет формуються в межах компетентності здобувачів освіти та можуть коригуватися за обґрунтованими пропозиціями учасників освітнього процесу.

Анкети включають в себе питання, які дають змогу оцінити:

- «викладач на основі вражень студента» (оцінюється загальна культура науково-педагогічного працівника, його комунікативні риси, організаторські здібності тощо);

- навчальну діяльність при вивченні освітніх компонент (оцінюється професійна компетентність науково-педагогічного працівника, дидактична майстерність, володіння новітніми технологіями тощо);

- ставлення здобувача вищої освіти до цілей та програмних результатів навчання за освітньою програмою,

- думку здобувачів щодо змісту навчання і рівня викладання на освітній програмі, наявності, доступності і послідовності дотримання чітких та зрозумілих контрольних заходів.

Рівень задоволеності освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою визначається під час щорічних опитувань за пропонуваними варіантами відповідей, або формуванням власних пропозицій щодо вибіркового освітніх компонент, удосконалення освітньої програми, вивчення оптимального рівня навчального навантаження, вирішення конфліктних ситуацій, академічної доброчесності, задоволеності бібліотечним фондом, виявлення проблем зі створення сприятливого освітнього середовища тощо.

Результати анкетування обговорюються та аналізуються на всіх рівнях Університету (кафедра, факультет, засідання Вченої ради університету);

враховуються під час визначення напряму підвищення кваліфікації науково-педагогічного працівника; сприяють процесу самовдосконалення науково-педагогічної діяльності науково-педагогічного працівника; використовуються для прийняття кадрових рішень; враховуються при проходженні конкурсного обрання, розподілі навчального навантаження науково-педагогічних працівників кафедр; враховуються кафедрами при вдосконаленні методичного забезпечення освітнього процесу.

Результати анкетування в узагальненому вигляді обговорюються на Вченій раді та оприлюднюються на вебсайті Університету.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Дане Положення затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом президента КНУКіМ.

7.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом президента за рішенням Вченої ради Університету.